

DOI 10.36074/grail-of-science.18.07.2025.022

ПОДАТКОВІ АСПЕКТИ ОПЕРАЦІЙ З КРИПТОВАЛЮТОЮ

Ромашко Ольга Миколаївна

канд. екон. наук, доцент,

доцент кафедри обліку та оподаткування

Державний торговельно-економічний університет, Україна

Анотація. У статті досліджено основні аспекти оподаткування операцій з криптовалютою в розрізі вітчизняної практики і провідного досвіду зарубіжних держав. Актуальні трансформації в русі фінансових ресурсів, забезпеченні і реалізації економічних процесів у значній мірі пов'язані із виникненням і інтеграцією нових форм активів, зокрема віртуальних. Криптовалюта, як один із типів нематеріальних активів, який став частиною сучасних змін, стрімко набуває провідних позицій в частині забезпечення розрахунків, реалізації інвестиційної діяльності, використання як засобу для взаємодії держави та іноземних, вітчизняних інвесторів. На тлі динамічних трансформацій постає питання не лише щодо обліку криптовалюти, а і її оподаткування, яке залишається суперечливим з огляду на відсутність загальнодержавного законодавчого регламентування аспектів застосування криптовалюти і чітких норм щодо обліку, звітності і оподаткування. Зважаючи на одночасно високий рівень перспективності, пріоритетності і суперечливості аспекту оподаткування операцій із криптовалютою, проблематика є цікавою для дискусій серед наукового співтовариства. Для реалізації дослідження було використано методи аналізу, порівняння, абстрагування та узагальнення.

У статті було узагальнено суть операцій із криптовалютою, детерміновано криптовалюту як об'єкт оподаткування, зокрема визначено основні ознаки, які відносять її до об'єкту оподаткування, описано передумови, що вказують на нагальність розвитку оподаткування операцій із криптовалютою. Авторами проаналізовано здійснені заходи в частині забезпечення оподаткування операцій із криптовалютою. Узагальнено проаналізовано світовий досвід оподаткування операцій із криптовалютою, ідентифіковано ключові аспекти, важливі для вітчизняної практики, сформовано сукупність практичних рекомендацій щодо розвитку податкової політики в частині оподаткування операцій із криптовалютою в Україні. Теоретичне значення статті полягає у поглибленні і доповненні існуючих знань про практику оподаткування операцій із криптовалютою, уточненні основних понять; практична роль пов'язана із пошуком дієвих заходів на шляху розвитку процесу оподаткування операцій із криптовалютою в Україні. Отримані результати можуть бути використані як один із векторів на шляху вдосконалення і трансформації податкової політики в частині її приведення у відповідність до сучасних трендів на ринку нематеріальних активів.

Ключові слова: оподаткування; Закон України «Про віртуальні активи»; криптовалюта; податкова політика; нематеріальний актив; розвиток і цифровізація; світовий досвід.

Постановка проблеми. В Україні, як і у значній кількості держав, що перебувають у стані розвитку, механізм обліку, звітування і оподаткування

операцій із криптовалютою перебуває лише на етапі формування, що у значній мірі формує невизначеність в організації процесів із криптовалютою і її використанні у фінансових транзакціях. Розвиток досвіду реалізації операцій із криптовалютою передбачає окремі етапи, зокрема, на тлі трансформацій в економіці, внесення змін у правове регламентування та формування ефективної системи оподаткування операцій і похідних процесів набувають найвищого пріоритету. Подальша відсутність врегульованості на ринку криптовалюти і нематеріальних активів загалом створює ризики нелегального застосування інструментів у бізнес-просторі держави чи на світовій арені, фінансових втрат і юридичних конфліктів для власників криптовалюти. Перераховані аспекти акцентують увагу на тому, що оподаткування операції із криптовалютою є не лише технічним завданням, а виступає частиною управління фінансовою безпекою держави, що вказує на потребу у розгляді даної проблематики у теоретичному і практичному вимірах.

Аналіз досліджень та публікацій. Проблематика оподаткування операцій з криптовалютою розкрита у працях багатьох дослідників сучасності, зокрема таких, як І. Спільник, О. Ярошук [1], Т. Чижова, О. Новосьолова [2], М. Бондар, Н. Остап'юк, С. Ткаленко [3], І. Шепель [4], Д. Серебрянський, Д. Бірюк [5] та ін. В праці І. Спільник і О. Ярошука висвітлено важливий аспект, пов'язаний із розвиток криптовалюти і її обігом; автори стверджують, що цей процес є «певним викликом для системи контролю банків, фіскальних органів і урядів за грошовими операціями, новий фактор монетарної та грошово-кредитної політики, оскільки криптовалюта є децентралізованою та невідконтрольною». Основними її характеристиками, як засобу обміну, платежу і нагромадження, є відсутність вимог до дозволу на розпорядження і неперсоналізованість [1, с. 84], що суперечить принципам роботи податкової системи, яка ґрунтується на прозорості в операціях. Аналіз природи криптовалюти в контексті облікових і податкових процесів проведено в роботі Т. Чижової та О. Новосьолової [2, с. 386]; науковці визначають, що криптовалюта – це можливість збереження цінності для майбутніх витрат, засіб для оплати товарів і послуг, інструмент-посередник у торгівлі, що підтримує раціональний обмін між сторонами. Кожна описана характеристика вказує на те, що операції із криптовалютою мають оподатковуватись. Науковці зробили акцент на зарубіжному досвіді і відзначили що, є основна спільна риса, незважаючи на різні підходи до трактування економічної природи криптовалюти, – уряди використовують фіскальну систему в контексті регулювання ринку нематеріальних активів як можливість залучення додаткових джерел фінансування до державних бюджетів [2, с. 388]. Обґрунтування важливості оподаткування операцій із криптовалютою описано в роботі М. Бондар, Н. Остап'юк та С. Ткаленко [3]. Науковцями визначено, що за економічною природою, криптовалюта – є специфічною формою активу, зокрема особливим видом майна, а не валютою у класичному розумінні. Таке трактування прийнято за основу більшістю розвинених країн світу (США, Великою Британією, країнами ЄС), в т.ч. і Україною, що зумовлює застосування податкового режиму аналогічного до оподаткування інвестицій – прибуток від продажу чи обміну криптовалюти підпадає під податок на капітальний приріст, а отримання криптовалюти як доходу (зарплати, винагороди) – під податок на доходи [3, с. 253].

Швидкоплинність змін, інтеграція криптовалюти не лише у бізнес-процеси, а і у використання фізичними особами, динамічні трансформації на світовому ринку нематеріальних активів, коливання вартості криптовалюти під тиском геополітичної нестабільності – це все аспекти, що актуалізують значення перманентного дослідження і поглиблення проблематики. Аналіз існуючого досвіду дозволить сформулювати більш чітку основу для майбутнього вибору і розвитку податкового режиму, який ще не затверджено в українській практиці, і в сукупності сприятиме зростанню фіскальної ефективності, прозорості та регуляторності, інноваційно орієнтованому зростанню ринку криптовалют в Україні.

Мета роботи: вивчення основних аспектів оподаткування операцій з криптовалютою в розрізі вітчизняної практики і провідного досвіду зарубіжних держав.

Виклад основного матеріалу. Криптовалюта вже давно змінила свій статус із нового віртуального інструменту на широко використовуваний і перспективний інвестиційний чи нематеріальний актив. Відповідно до Закону України «Про віртуальні активи», криптовалюта – це «нематеріальне благо, право власності на яке набувається за фактом створення цього віртуального активу, вчинення та виконання правочину щодо нього, на підставі норм закону або рішення суду і засвідчується володінням ключа такого віртуального активу» [6] (далі – Закон). Серед наукового співтовариства єдиного трактування суті операцій із криптовалютою не існує, проте узагальнюючи сучасні ідеї можна зробити наступний висновок – це сукупність господарських дій і фінансових транзакцій, пов'язаних із передачею, обміном, придбанням, продажем або зберіганням нематеріальних активів, що базуються на технології блокчейн. Даний тип активу має вартісне вираження – еквівалент, може використовуватись у господарському контексті – для отримання економічної вигоди, чи особистому – для володіння, користування чи передачі права власності з метою отримання фінансової вигоди фізичною особою, може бути ідентифікований (хоча функціонує незалежно від державних регуляційних процесів та має децентралізований характер), може бути легалізований лише шляхом набуття правового статусу і законодавчої регламентації – це все вказує на те, що облік і оподаткування операцій із криптовалютою є обов'язковою умовою для вільного обігу і використання нематеріального активу в особистих чи бізнес-цілях.

Незважаючи на високий ступінь розвитку ринку нематеріальних активів, в т.ч. криптовалюти, вітчизняна законодавча база, що регламентує правовідносини, що виникають в межах обороту криптовалюти (зокрема, таких процесів, як облік, звітування, оподаткування), не набрала чинності і перебуває на етапі формування, вдосконалення, адаптації. Одними із основних документів для легалізації і оподаткування криптовалюти в Україні виступатимуть Закон про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні, який станом на 2025 р. залишається в статусі двох Проектів від 07.11.2023 р. №10225 [7] (основний) та від 17.11.2023 р. №10225-1 [8] (альтернативний), а також Закон України «Про віртуальні активи» [6], який

отримає правовий вплив з моменту набуття чинності. Закон є перспективним кроком на шляху до легалізації криптовалюти в економічному просторі України. Момент набуття ним чинності стане етапом, коли вітчизняний ринок нематеріальних активів отримає поштовх до активного і легального розвитку різних типів цифрових активів, зокрема таких, що функціонують на основі технології блокчейн – це криптовалюти, токени та інші цифрові одиниці, що використовуються у фінансових операціях, спрямовані на збереження вартості або інвестицій [2, с. 388]. Визначення правового статусу криптовалюти в Україні може стати позитивним сигналом не лише для українського бізнесу, інвесторів, а прогресивного світового співтовариства. З етапом визначення законодавчих рамок для обігу криптовалюти питання оподаткування і трансформації податкової політики стане першочерговим для унеможливлення ризиків розвитку тіньового обігу і ухилення від оподаткування, мінімізації і оптимізації податкових платежів, пов'язаних із володінням, розпорядженням криптовалютою.

До основних ознак, ідентифікують операцій із криптовалютою як об'єкт для оподаткування, є наступні:

- операція із криптовалютою спрямована на отримання економічних вигод, зокрема прибутку, а прибуток, відповідно до українського законодавства, підлягає оподаткуванню;
- криптовалюта має грошовий еквівалент, може бути виражена у вартості фіатної валюти, дозволяє оприділити базу оподаткування;
- оборотоздатність криптовалюти – операції супроводжуються продажем, обміном, який призводить до отримання економічних вигод кожною із сторін, формує дохід продавця, який виступає об'єктом оподаткування;
- операція з криптовалютою передбачає наявність учасників – контрагентів, що вказує на економічний характер правовідносин операції і вимагає договірного регламентування таких правовідносин;
- ідентифікація криптовалюти як нематеріального активу, інвестиції, запасів, фінансового інструменту (відповідно до різних підходів різних країн світу) створює основу не лише для його оцінки як об'єкту бухгалтерського обліку, а і податкового;
- регулярність і систематичність операцій з криптовалютою вказує на наявність стабільного джерела доходів власника криптовалюти, що ідентифікує його як суб'єкта підприємництва і зобов'язує приймати і дотримуватись податкових наслідків, що супроводжують отримання доходів.

Передумовами, які вже на даному етапі вказують на високу потребу у розвитку податкової політики і вдосконалення практики оподаткування операцій із криптовалютою, є наступні:

по-перше, це критично важливий крок до потенціального збільшення доходів держави, що особливо ціно в реаліях воєнних подій в Україні;

по-друге, це можливість для управління фінансовою прозорістю. Впровадження дієвої системи оподаткування дозволить зменшити ризики, пов'язані з відмиванням грошей і фінансуванням тероризму, оскільки державні органи отримують більше можливостей для контролю за рухом капіталу [2, с. 389]. Станом на 2025 рік, коли Україна перебуває на завершальному етапі

підготовки до впровадження податкового механізму на ринку нематеріальних активів, фіскальні ризики та обсяги тіньової економіки суттєво переважають над потенційними вигодами від вільного обігу криптовалюти. Через не введення в чинність законодавчої основи більшість операцій з криптовалютою не обліковуються, не оподатковуються і не декларуються, що створює втрати для бюджету й ризики для самих платників;

по-третє, це основа для розвитку співпраці з іншими державами та міжнародними організаціями, інтеграція у світову економічну і фінансову спільноту. Уведення в податкову політику України практики оподаткування операцій з криптовалютою дозволить досягнути подвійного ефекту – наближення до глобального фінансового простору, зокрема в частині залучення іноземних інвесторів, та досягнення вищого рівня безпеки на ринку нематеріальних активів внаслідок ефективного обміну податковою інформацією між країнами, спрощеної ідентифікації кінцевих бенефіціарних власників криптовалюти тощо.

На даному етапі наявне врегулювання лише в частині оподаткування отриманих доходів від операцій із криптовалютою відповідно до загальних правил оподаткування доходів фізичних осіб, фізичних осіб-підприємців (далі – ФОП) та юридичних осіб [9; 10]. Операції з обміну криптовалюти, продажу на суму до однієї мінімальної заробітної плати та майнінг не оподатковуються та, станом на 2025 р., такий механізм не передбачається. Для фізичних осіб передбачено застосування податку на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО) (в розмірі 18%) і військового збору (в розмірі 5%) [11]. Важливим аспектом є сплата ПДФО виключно з доходів, отриманих внаслідок продажу, обміну криптовалюти на фіатні гроші або інші криптовалюти. Для ФОП податкові аспекти залежать від обраної системи оподаткування:

- на спрощеній системі оподаткування, коли суб'єкт підприємництва сплачує єдиний податок (далі – ЄП) і військовий збір [11], операції з криптовалютою не підпадають під регулювання цим режимом. Дохід від операцій із криптовалютою класифікується як інвестиційний чи фінансовий, а не від основної фінансово-господарської діяльності ФОП, що зобов'язує ФОП сплачувати ПДФО з доходів від операцій із криптовалютою як фізичній особі;

- на загальній системі оподаткування для ФОП передбачається, що доходи від операцій із криптовалютою включаються до загальної податкової бази, розмір податку на прибуток встановлено на рівні 18%, а також військовий збір [11].

Для юридичних осіб доходи, отримані від продажу, обміну або використання криптовалюти, мають включатись до загального доходу підприємства і повинні оподатковуватись за ставкою податку на прибуток 18% [1]. Ведення обліку доходу, отриманого від операцій із криптовалютою, передбачено за КВЕД 66.19 «Інша допоміжна діяльність у сфері фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення».

Відповідно до основного і альтернативного законопроектів [7; 8], передбачено, що після остаточного ухвалення законодавчої бази, що регулюватиме оподаткування операцій із криптовалютою, буде діяти пільговий режим, який дозволить легалізувати доходи від операцій із криптовалютою.

Термін дії пільгового режиму запропоновано на перший рік, а ставка, що застосовуватиметься протягом терміну його дії, – в розмірі 5% від доходів фізичних осіб. Такий опис майбутніх заходів на шляху легалізації криптовалюти і впорядкування аспектів оподаткування викладено в редакції Проекту Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні від 24.04.2025 р. №10225-д [12]. Також, зазначається, що певні операції з окремими видами віртуальних активів не є об'єктом оподаткування ПДВ [12].

Порядок оподаткування описано із урахуванням загальних положень податкового законодавства, зокрема Податкового кодексу України [11], і майбутніх кроків, проте наразі в Україні немає окремого закону, що регулює операції із криптовалютою та їх оподаткування. Відсутність контролю і організованого обліку сприяють ухиленню від сплати податку фізичними чи юридичними особами, що проводять операції із криптовалютою. Питання оподаткування операцій із криптовалютою має високу пріоритетність. Держава має не лише контролювати і сприяти легалізації доходів громадян і бізнесу, а і зберігає вектор інтеграції ринку нематеріальних активів, що швидко розвивається, в національну економіку, прагне відповідати трендам світового розвитку і цифровізації.

Глобальний досвід містить різні приклади легалізації, організації обліку і оподаткування операцій із криптовалютою. Провідним серед сукупності світових практик є досвід США, Німеччини, Великобританії, Швейцарії, Австралії, Японії, Канади, Сінгапуру тощо, який частково описано в Табл. 1. В Табл.1 наведені орієнтовні ставки для оподаткування операцій з криптовалютою в обраних країнах, які можуть змінюватись в залежності від рівня доходу/прибутку, юрисдикції, термінів володіння криптовалютою.

Таблиця 1

Досвід оподаткування операцій із криптовалютою у деяких країнах світу

	Правовий статус	Ключові аспекти оподаткування	Особливі риси в оподаткуванні
США	Майно	Застосовуються диференційовані ставки: CGT (податок на приріст капіталу): 0-37% та Income Tax (податок на доходи): прогресивна шкала. Декларування доходів від операцій із криптовалютою обов'язкове, наявна система штрафів за недекларування.	Здійснюється оподаткування приросту капіталу та/або доходу. Облік кожної фінансової транзакції є обов'язковим.
Німеччина	Приватна власність	Застосовується Income Tax (податок на доходи): 14-45%. Звільнено від оподаткування: прибуток від продажу, обміну, використання криптовалюти, яка перебувала у власності понад рік; річний дохід, що не перевищує 600 євро, і додатковий дохід до 256 євро; операції щодо придбання криптовалюти, її зберігання або дарування.	Оподаткування суттєво залежить від термінів, короткострокові операції з криптовалютою оподатковуються за принципами оподаткування доходів.

Продовження таблиці 1

	Правовий статус	Ключові аспекти оподаткування	Особливі риси в оподаткуванні
Велика Британія	Цифровий інвестиційний актив	Дохід від криптовалюти поділяється на три категорії: дохід від роботи, від самозайнятості та різний дохід. Найбільш поширеною є практика стягнення CGT – податку на приріст капіталу (застосовується до продажу, обміну, дарування криптоактивів): 10-20%, та Income Tax – податок на доходи: 20-45%.	Диференціація в податкових режимах – для інвесторів застосовується CGT; для трейдерів і майнерів – income tax; для бізнесу – корпоративне оподаткування. Активно розвиваються сфери звітування і обліку операцій із криптовалютою.
Швейцарія	Власність	Ставки і види податків є дуже диференційованими; можуть бути застосовані CIT (корпоративний прибутковий податок) – 12%-21%; CGT (податок на приріст капіталу) – 0,001%-0,5%; ПДВ (податок на додану вартість) – 7,7% та інші податки і внески податкового характеру.	Диференційоване регулювання на рівні кантонів. В країні наявний високий рівень криптоінтеграції
Австралія	Майно	Застосовується CGT (податок на приріст капіталу): 0-45% або Income Tax (податок на доходи).	Наявна вимога щодо звітності про фінансові транзакції з криптовалютою. Пропонуються податкові знижки для власників, що володіють криптовалютою понад 12 міс. Операції з майнінгу передбачають оподаткування прибутку.
Японія	Засіб платежу	Прибуток від операцій із криптовалютою оподатковується як «Інший дохід», застосовуються диференційовані ставки Income Tax (податок на доходи) від 5% і до 55% за прогресивною шкалою	Криптовіржі підлягають обов'язковому ліцензуванню, наявна суворя регуляція на ринку криптовалюти через FSA. ПДВ на операції з криптовалютою не стягується (з 2017 року).

Джерело: складено автором за даними [2; 4; 13; 14; 16].

Досвід зарубіжних країн засвідчує наявність високої диференціації і адаптованості до організації оподаткування операцій із криптовалютою. Наявний індивідуалізований підхід до застосування податкових режимів, що робити системи ефективними без надмірного обтяження. Характерне правове визнання криптовалюти, що дозволяє чітко ідентифікувати базу оподаткування. Країни класифікують криптовалюту як майно (США, Австралія), інвестиційний актив (Велика Британія), засіб платежу (Японія) або нематеріальний актив (Сінгапур). Диференціація і вибір режиму оподаткування залежить від характеру транзакцій – інвестування, трейдинг, майнінг, обмін. Як стимул для розвитку сегменту застосовують податкові пільги, зокрема в Німеччині, Австралії.

Для України наявно багато аспектів, важливих для запозичення і інтеграції в практику оподаткування операцій із криптовалютою, зокрема:

- ввести в дію, надати чинності законодавству, узгодити його із наявною нормативно-правовою базою, оскільки це базовий крок для визначення правового статусу криптовалюти в Україні;
- розглянути можливість використання диференційованого підходу до оподаткування – різних ставок податків і податкових режимів в залежності від характеру операції, мети, рівня доходу/прибутку, розмежувати підходи для інвесторів, трейдерів, майнерів;
- з боку фіскальних органів запропонувати інструменти інформування і роз'яснення для бізнесу, фізичних осіб щодо специфіки оподаткування операцій із криптовалютою, окреслити чіткі правові наслідки за ухилення від оподаткування, ввести в дію систему контролю і проінформувати про специфіку її функціонування суб'єктів ринку нематеріальних активів, власників криптовалюти;
- сформувати вектор для розвитку добросовісної криптоекосистеми в країні через механізми стимулювання легалізації доходів від операцій із криптоактивами (наприклад, через впровадження податкових пільг, меж звільнення від оподаткування, зокрема в залежності від суми чи терміну користування криптовалютою), організацію автоматизованого обміну податковою інформацією в межах країни, розвиток взаємодії в цьому секторі із іншими країнами.

Висновки та пропозиції. Результати дослідження засвідчили, що криптовалюта як нова сучасна і прогресивна форма нематеріального активу потребує чіткого правового визначення та відповідного оподаткування. Незважаючи на динамічний розвиток ринку криптовалюти у глобальному і національному вимірах, в Україні механізми податкового регулювання перебувають у стадії формування, що створює фіскальні ризики, ризики тінізації економіки і втрати надходжень до бюджету, мінімізації, оптимізації і ухилення від оподаткування. Прийняття Закону України «Про віртуальні активи» та відповідних законопроектів, що передбачають зміни до Податкового кодексу України, стало першим кроком до легалізації криптовалютного ринку, однак питання оподаткування ще не імplementовано на практиці і вимагає значної уваги. Світовий досвід демонструє ефективні моделі податкової інтеграції криптовалют, які Україна може адаптувати з урахуванням національної специфіки. Впровадження обґрунтованої податкової політики щодо операцій з криптовалютою є не лише вимогою часу, а й чинником фінансової стабільності, прозорості та інтеграції у глобальний економічний простір.

Отримані результати можуть бути використані як один із векторів на шляху вдосконалення і трансформації податкової політики в частині її приведення у відповідність до сучасних трендів на ринку нематеріальних активів. Перспективними напрямками для подальших досліджень можуть бути аспекти гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами, адаптації облікової політики до нових фінансових інструментів, а також більш поглиблені питання, зокрема в частині аналіз впливу майбутнього запровадження законопроекту №10225 на податкове навантаження та бюджетні надходження в Україні.

Список використаних джерел:

- [1] Спільник І., Ярошук О. Інституалізація криптовалюти: регулювання, правовий статус, облік і оподаткування. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2020. Вип. 2. С. 81–92. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2020.02.081>
- [2] Чижова Т., Новосьолова О. Сучасна практика оподаткування операцій із криптовалютами. *Вісник Херсонського національного технічного університету. Серія: Соціальні та поведінкові науки*. 2024. №3 (90). С. 384–390. DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2024.3.49>
- [3] Бондар М., Остап'юк Н., Ткаленко С. Оподаткування операцій із криптовалютами: порівняльний аналіз міжнародних підходів і наслідки для обліку та аудиту. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2025. Т. 342. №3 (2). С. 243–255. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3\(2\)-38](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3(2)-38)
- [4] Шепель І. Криптовалюта в системі оподаткування: нові реалії та підходи. *Економіка та суспільство*. 2024 Вип. 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-94>
- [5] Серебрянський Д., Бірюк Д. Оподаткування операцій з криптоактивами та його вплив на бюджетний потенціал в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2024. Вип. 334 (5). С. 157–164. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-334-21>
- [6] Про віртуальні активи: Закон України №2074-IX від 17.02.2022 року. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2074-20> (дата звернення 07.07.2025)
- [7] Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні: Проект Закону №10225 від 07.11.2023. Available at: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43123> (дата звернення 07.07.2025)
- [8] Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні: Проект Закону №10225-1 від 17.11.2023. Available at: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43232> (дата звернення 07.07.2025)
- [9] Оподаткування криптовалюти в Україні: чи законні операції з використанням віртуальних активів та які податки потрібно сплачувати? Available at: <https://mklegalservice.com/tpost/8fxmlj8zu1-opodatкування-kriptoalyuti-v-ukran-chi> (дата звернення 07.07.2025).
- [10] Оподаткування криптовалюти: новий закон та зміна правил! Available at: <https://7eminar.ua/news/7772-opodatкування-kriptoalyuti-novii-zakon-ta-zmina-pravil> (дата звернення 07.07.2025).
- [11] Податковий кодекс України: Кодекс України №2755-VI від 02.12.2010. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 07.07.2025)
- [12] Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні: Проект Закону №10225-I від 24.04.2025. Available at: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/56271> (дата звернення 07.07.2025)
- [13] Оподаткування криптовалюти. Available at: <https://blog.whitebit.com/uk/crypto-taxes/> (дата звернення 07.07.2025)
- [14] IRS Virtual Currency Guidance, 2023. Available at: <https://www.irs.gov/businesses/small-businesses-self-employed/virtual-currencies> (дата звернення 07.07.2025)
- [15] Cryptoassets Manual – Capital Gains and Income Tax, 2024. Available at: <https://www.gov.uk/government/publications/tax-on-cryptoassets> (дата звернення 07.07.2025)
- [16] Оподаткування криптовалюти в Україні та світі. Available at: <https://cryptonews.com.ua/analitika/3236-opodatкування-kriptoalyuti-v-ukraini-ta-sviti/> (дата звернення 07.07.2025)

TAX ASPECTS OF CRYPTOCURRENCY TRANSACTIONS

Olha Romashko

Ph.D in Economic sciences, Associate professor,
Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation
State University of Trade and Economics, Ukraine

***Summary.** The article examines the main aspects of taxation of cryptocurrency transactions in the context of domestic practice and leading experience of foreign countries. Current transformations in the movement of financial resources, provision and implementation of economic processes are largely associated with the emergence and integration of new forms of assets, in particular virtual ones. Cryptocurrency, as one of the types of intangible assets that has become part of modern changes, is rapidly gaining a leading position in terms of ensuring settlements, implementing investment activities, and being used as a means of interaction between the state and foreign and domestic investors. Against the backdrop of dynamic transformations, the question arises not only about the accounting of cryptocurrency, but also its taxation, which remains controversial given the lack of nationwide legislative regulation of aspects of cryptocurrency use and clear rules for accounting, reporting and taxation. Given the high level of promise, priority and controversy surrounding the taxation of cryptocurrency transactions, the issue is of interest for discussion among the scientific community. The research was conducted using methods of analysis, comparison, abstraction and generalisation.*

The article summarises the essence of cryptocurrency transactions, determines cryptocurrency as a taxable object, identifies the main characteristics that classify it as a taxable object, analyses the measures implemented to ensure the taxation of cryptocurrency transactions. The global experience of taxation of cryptocurrency transactions is summarised and analysed, key aspects important for domestic practice are identified, and a set of practical recommendations for the development of tax policy regarding the taxation of cryptocurrency transactions in Ukraine is formed. The theoretical significance of the article lies in deepening and supplementing existing knowledge about the practice of taxation of cryptocurrency transactions and clarifying basic concepts; its practical role is related to the search for effective measures for the development of the process of taxation of cryptocurrency transactions in Ukraine. The results obtained can be used as one of the vectors on the path to improving and transforming tax policy in terms of bringing it into line with current trends characteristic of the intangible asset market.

Keywords: taxation; Law of Ukraine "On Virtual Assets"; cryptocurrency; tax policy; intangible asset; development and digitalisation; global experience.